

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 681/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **1. FVE HUMENNÉ s. r. o.**, Dostojevského 4532/67, Poprad, IČO 45 918 643, zastúpenej Art or Ius., s. r. o., Panenská 668/24, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/126/2022-1920 z 28. septembra 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/18/2024 z 29. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3Cob/126/2022-1920 z 28. septembra 2023 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2Obdo/18/2024 z 29. apríla 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní vedenom Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26Cb/128/2015 domáhala proti spoločnosti Východoslovenská distribučná a. s. (ďalej len „žalovaná v 1. rade“) zaplataenia 8 773 eur spolu s príslušenstvom a proti spoločnosti Východoslovenská energetika a. s. (ďalej len „žalovaná v 2. rade“) zaplataenia 627,46 eur spolu s príslušenstvom.

3. Okresný súd (v poradí druhým) rozsudkom č. k. 26Cb/128/2015-1523 z 26. októbra 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol žalobu sťažovateľky s odôvodnením, že sťažovateľka nepreukázala splnenie si oznamovacej povinnosti pre rok 2015 v termíne do 15. augusta 2014 vo vzťahu k žalovanej v 1. rade podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v jeho relevantnom znení (ďalej len „zákon o podpore OZE“), a teda jej s poukazom na § 4 ods. 3 tohto zákona žalované nároky nevznikli. Konštatoval, že novelou § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE účinnou od 1. januára 2014 došlo k zmene následkov nesplnenia si povinností výrobcov uvedených v § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE, a to tak, že výrobca elektriny s právom na podporu, ktorý nesplní povinnosti vymedzené v zákone, si nemôže na elektrinu vyrobenú v danom zariadení uplatniť právo na nasledujúci kalendárny rok. V tejto súvislosti poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 50/2015, podľa ktorého sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE v znení účinnom od 1. januára 2014 nie je neprimeraná a nie je ani v rozpore s ústavou. Zdôraznil, že aj keď u sťažovateľky došlo k uvedeniu zariadenia do prevádzky pred 1. januárom 2014, prechodný § 18e zákona o podpore OZE sa týka § 3 tohto zákona, teda podmienok podpory výroby elektriny so zachovaním doterajšej úpravy, avšak práva a povinnosti stanovené v § 4 predmetného zákona sa týkajú každého subjektu bez ohľadu na to, kedy bolo zariadenie uvedené do prevádzky.

4. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom okresného súdu, že sťažovateľka nepreukázala splnenie notifikačnej povinnosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore OZE.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodila z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

6.1. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd konštatoval, že rozsiahlu časť dovolania sťažovateľka venovala skutkovým otázkam a spochybňovaniu správnosti hodnotenia dôkazov konajúcimi súdmi. Dovolací súd z obsahu odvolacieho rozsudku zistil, že krajský súd sa sťažovateľkinými argumentmi týkajúcimi sa možnosti posúdenia zmluvy a písomnej korešpondencie zmluvných strán ako uznania záväzku žalovanou v 1. rade platiť doplatok za dodávku elektriny a za straty v roku 2015 dostatočne zaoberal, pričom dospel k záveru, že sťažovateľkou uvádzané dokumenty nemôžu byť považované za uznanie záväzku zo strany žalovanej v 1. rade. Nejde totiž o právne úkony, ktoré by obsahovali taký jasný a zrozumiteľný prejav vôle žalovanej v 1. rade smerujúci k uznaniu záväzku platiť doplatok sťažovateľke podľa zákona o podpore OZE v roku 2015 a bolo by možné konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je v tejto časti z hľadiska dovolacieho prieskumu neudržateľné. Podľa názoru najvyššieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Za nedôvodnú považoval aj námietku sťažovateľky o presune dôkazného bremena na žalovanú v 1. rade, keďže konajúce súdy sa nestotožnili s tvrdeniami sťažovateľky, že žalovaná v 1. rade zmarila jej možnosti uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa doručenia zásielky, pretože predmetné tvrdenie nepovažovali za preukázané. Sťažovateľka nebola schopná preukázať, že si voči žalovanej splnila oznamovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 2

písm. c) zákona o podpore OZE, pričom najvyšší súd konštatoval, že ňou predložené dôkazy nie sú na takej kvalitatívnej úrovni, aby boli spôsobilé spochybníť logickosť alebo racionálnosť záveru konajúcich súdov o neunesení dôkazného bremena sťažovateľkou. Odvolací súd sa súčasne vysporiadal aj argumentačnou líniou sťažovateľky vo vzťahu k otázke dispozitívnosti, resp. kogentnosti právnej normy uvedenej v § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, tiež otázkou súkromnoprávnej povahy záväzkovo právneho vzťahu zmluvy, ako aj účinnosťou zmluvy od 1. januára 2015. Najvyšší súd uzavrel, že v danom prípade nič nenasvedčuje svojvôli, iracionalite alebo nelogickosti postupu súdov nižšej inštancie pri hodnotení tvrdení, dôkazov a skutočnosti, koho zaťažuje dôkazné bremeno, a nič nesvedčí ani o nepreskúmateľnosti, protirečivosti alebo arbitrárnosti odôvodnenia odvolacieho rozsudku v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Najvyšší súd tak uzavrel, že sťažovateľkou tvrdenú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v danom prípade neidentifikoval.

6.2. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci najvyšší súd uviedol, že dovolanie sťažovateľky nie je s poukazom na § 447 písm. c) CSP v spojení s § 422 ods. 1 písm. a) CSP v časti dovolania týkajúceho sa nároku proti žalovanej v 2. rade prípustné z dôvodu tzv. majetkového cenzu, keďže výška žalovaného nároku proti žalovanej v 2. rade neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy v rozhodujúcom období. Najvyšší súd sa preto zaoberal len prípustnosťou dovolania sťažovateľky vo vzťahu k rozhodnutiu o nároku uplatnenom proti žalovanej v 1. rade. Podľa sťažovateľky bola nesprávne právne posúdená otázka podstatnosti povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) v spojení § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE pre rozhodnutie odvolacieho súdu. V tomto smere najvyšší súd konštatoval, že kým otázka dispozitívnosti alebo kogentnosti napadnutej právnej úpravy je otázkou právnou, otázka relevantnosti, resp. posúdenie podstatnosti takejto otázky pre rozhodnutie vo veci samej je otázkou skutkovou. Sťažovateľka teda vymedzila skutkovú otázku, ktorá je z dovolacieho prieskumu vylúčená. Ďalej videla nesprávne právne posúdenie v tom, že konajúce súdy pri výklade zmluvy neaplikovali § 266 Obchodného zákonníka. Najvyšší súd uviedol, že s prihliadnutím na ustálený (v dovolacom konaní záväzný) skutkový stav bola napadnutá zmluva, ako aj jej jednotlivé dojednania dostatočne určité, resp. o ich obsahu a význame neexistovali žiadne pochybnosti, preto by ďalšia interpretácia právnych úkonov zo strany konajúcich súdov bola v tomto smere nadbytočná. Sťažovateľka ďalej rozporuje skutkový záver konajúcich súdov vo vzťahu k naplneniu hypotézy právnej normy obsiahnutej v § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorého prieskum však podľa dovolacieho súdu obsahovo nezodpovedá uplatnenej námietke nesprávneho právneho posúdenia veci. Napokon k sťažovateľkou namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu otázky aplikácie § 4 ods. 3 v spojení s § 18e ods. 1 zákona o podpore OZE dovolací súd uviedol, že táto otázka bola dovolacím súdom opakovane posudzovaná a vyriešená, pričom poukázal na svoju ustálenú rozhodovaciu prax a tiež judikatúru ústavného súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka svoju obsiahlo koncipovanú ústavnú sťažnosť (v rozsahu 40 strán) nasmerovala proti napadnutým rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu, zhrnula obsah odôvodnení rozhodnutí konajúcich súdov, pričom zopakovala svoju argumentáciu, že žalované v 1. a 2. rade uzatvorením zmluvy o dodávke a doplatku 2015 z 9. decembra 2014 (t. j. po 15. auguste 2014)

s jej celou a bezvýhradnou účinnosťou od 1. januára 2015 prejavili vôľu poskytovať sťažovateľke podporu v roku 2015, pretože inak by spomenutú zmluvu so sťažovateľkou v tom čase uzatvorili (pri ich nespornej vedomosti o nimi tvrdenom nesplnení oznamovacej povinnosti sťažovateľky podľa zákona o podpore OZE pre rok 2015) až na rok 2016, teda až s účinnosťou od 1. januára 2016. Napadnuté rozhodnutia však podľa sťažovateľky žiadnym spôsobom nevysvetľujú, z akého dôvodu sa bezvýhradná účinnosť predmetnej zmluvy od 1. januára 2015 nemá týkať aj odberu elektriny za cenu na straty a aj doplatku pre rok 2015. Rozsudok odvolacieho súdu sa podľa sťažovateľky priklonil k neodôvodnenému skresleniu, keď poskytovanie podpory v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi stotožnil iba s poskytovaním podpory v rozsahu a za podmienok podľa zákona o podpore OZE (t. j. s povinnou a kompenzovateľnou podporou), a to napriek tomu, že ani uvedený zákon nezakazoval uzavretie a ani plnenie zmluvy o poskytovaní podpory pre rok, ohľadom ktorého nebola splnená oznamovacia povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) tohto zákona, a teda takáto dohoda by nebola v rozpore ani s predmetným zákonom o podpore OZE.

8. Ďalej sťažovateľka uvádza, že návrh na uzavretie zmluvy o dodávke a doplatku 2015 adresovala sťažovateľke žalovaná v 1. rade s bezvýhradnou účinnosťou od 1. januára 2015, pričom návrh uvedenej zmluvy a ani sprievodný list ani len nenaznačovali, že by uvedená zmluva nemala byť alebo nemohla byť v akomkoľvek jej rozsahu plnená v roku 2015. Pritom v tom čase (t. j. po 15. auguste 2014) žalovaná v 1. rade nespochybniteľne vedela, či bude povinná a aj či žalovaná v 2. rade bude z jej poverenia povinná poskytovať sťažovateľke v roku 2015 podporu v rozsahu a za podmienok podľa zákona o podpore OZE (t. j. bolo už jasné, či v danom prípade nastúpila alebo nenastúpila pre rok 2015 súkromnoprávna sankcia v zmysle § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE). Uvedená zmluva bola takto následne aj uzavretá 9. decembra 2014 a žalovaná v 1. rade sťažovateľku ešte aj inštruovala k fakturácii dodávky elektriny za cenu na straty práve pre rok 2015, a to prostredníctvom sprievodného listu z 10. decembra 2014. Záver všeobecných súdov, že po 15. auguste 2014 uzavretá zmluva o dodávke a doplatku 2015 nevedie k inému výsledku pre rok 2015, než aký predvída § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, preto odporuje reálnemu stavu veci.

9. Sťažovateľka uviedla, že odlišná zmluvná úprava oproti § 4 ods. 3 Zákona o podpore OZE pre rok 2015 nie je len taká úprava, ktorá výslovne vylučuje uvedené ustanovenie, ale aj taká zmluvná úprava, ktorá smeruje k inému, resp. práve opačnému dôsledku, než aký zákonné ustanovenie predpokladá.

10. Sťažovateľka tiež poukázala na to, že ak súkromnoprávna sankcia pre rok 2015 podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE nastúpila márnym uplynutím lehoty končiacej 15. augustom 2014 a zmluva o dodávke a doplatku 2015 bola uzavretá 9. decembra 2014 na návrh žalovanej v 1. rade (v tom čase obe žalované museli vedieť, či sťažovateľka splnila oznamovaciu povinnosť), výslovne ustanovuje svoju celú a bezvýhradnú účinnosť už pre rok 2015 (od 1. januára 2015), potom táto zmluva zjavne a objektívne už v čase jej návrhu a aj uzavretia smerovala pre rok 2015 k opačnému výsledku, než ktorý predpokladal § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE. Tento zjavný rozpor však všeobecné súdy úplne odignorovali napriek tomu, že vyžadoval jasné konštatovanie jeho existencie a zároveň aj jeho náležite zdôvodnenú právnu kvalifikáciu, pričom táto podľa povahy veci závisela práve od kogentnej či dispozitívnej povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE.

11. Relevantnou a primárnou skutkovou otázkou v tomto smere bolo, či zmluva o dodávke a doplatku 2015 obsahuje prejav vôle plniť túto zmluvu v roku 2015 v jej celom, resp. relevantnom rozsahu, čo zjavne objektívne obsahuje a čo všeobecné súdy neudržateľne prehliadali prostredníctvom ignorovania podstatných časových okolností návrhu a aj uzavretia zmluvy o dodávke a doplatku 2015, ako aj ich výslovného obsahu. Sťažovateľka nemala dôvod domnievať sa, že žalované uvedenú zmluvu síce uzatvárajú s jej účinnosťou od 1. januára 2015, avšak túto nebudú chcieť v roku 2015 plniť. Relevantným malo byť iba preukázanie vôle, resp. úmyslu žalovaných spoločností, že uvedenú zmluvu nechceli v roku 2015 plniť.

12. Rozsudok odvolacieho súdu (potvrdený napadnutým uznesením najvyššieho súdu) namiesto toho, aby sa zaoberal najskôr primárne relevantnou otázkou, či predmetom zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a úmyslom zmluvných strán bolo plniť túto zmluvu v roku 2015 v jej celom rozsahu, t. j. (aj) v rozsahu doplatku a dodávky elektriny za cenu na straty, venoval nesprávne pozornosť iba sekundárnej otázke nadväzujúceho právneho posúdenia, či predmetom spomenutej zmluvy a úmyslom žalovaných bolo poskytovanie podpory v roku 2015 iba v rozsahu a za podmienok podľa zákona o podpore OZE alebo aj nad takýto rozsah.

13. Z dôvodov poskytnutých konajúcimi súdmi pritom nie je možné vyvodiť, prečo majú byť žalované v 1. a 2. rade zbavené záväzkov, ktoré prevzali po 15. auguste 2014 pre rok 2015 z dôvodu skutočnosti, o ktorej v čase predloženia návrhu zmluvy a aj jej uzavretia vedeli, t. j. z dôvodu nesplnenia oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore OZE zo strany sťažovateľky v termíne do 15. augusta 2014.

14. Sťažovateľka v tejto súvislosti sumarizuje, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sú nesprávne založené na absencii inej zmluvnej úpravy pre rok 2015 v porovnaní s tým, čo predpokladá § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE pre rok 2015, pričom konajúce súdy sa nezaoberali ani dispozitívnou povahou právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, nepristúpili ani k interpretácii zmluvy o dodávke a doplatku 2015 podľa kritérií uvedených v § 266 Obchodného zákonníka a napokon chybné konštatovali absenciu dôkazu o vôli žalovaných spoločností plniť uvedenú zmluvu v roku 2015 v rozsahu doplatku a odberu elektriny za cenu na straty.

15. Za nesprávne a porušujúce jej právo na spravodlivé súdne konanie sťažovateľka považuje odmietnutie jej dovolania najvyšším súdom v časti uplatneného dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Ďalej sťažovateľka uvádza, že prípustnosť dovolania vyvodila aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, namietajúc nevykonanie výkladu návrhu zmluvy o dodávke a doplatku 2015 (ktorej uzavretie navrhla žalovaná v 1. rade po 15. auguste 2014) a aj následne uzavretej zmluvy o dodávke a doplatku 2015 v zmysle § 266 Obchodného zákonníka. Z dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd pristúpil k odmietnutiu dovolania sťažovateľky v tejto časti v priamej a bezprostrednej väzbe na odmietnutie jej dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP. Preto aj odmietnutím dovolania v tejto časti pre jeho neprípustnosť došlo k zásahu do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie.

17. Napokon sťažovateľka považuje za ústavne neudržateľné aj odmietnutie jej dovolania v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ išlo o vyriešenie otázky, či právna

norma obsiahnutá v § 4 ods. 3 v spojení s § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore OZE (v jeho znení účinnom od 1. januára 2014) má dispozitívnu alebo kogentnú povahu. Tvrdí, že najvyšší súd sa pri svojom závere iba formalisticky zameril na označenie predmetnej otázky v texte podnadvpisu príslušnej časti dovolania, avšak nezohľadnil ďalší text predmetného dovolania, z ktorého podľa názoru sťažovateľky jasne vyplýva, že ňou v predmetnej veci nastolená otázka má právnu, a nie skutkovú povahu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

18. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií.

19. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

20. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

21. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom bol príslušný rozhodnúť a aj tak učinil najvyšší súd, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

III.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo ako neprípustné odmietnuté dovolanie sťažovateľky.

23. Ústavný súd síce stabilne judikuje, že plne rešpektuje rozhodovací priestor najvyššieho súdu vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné štandardy (I. ÚS 17/01). Konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch nie je vyňaté z rámca ústavnoprávnych princípov, preto ústavný súd musí dbať na to, aby boli dodržané záruky spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby interpretácia prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov nebola svojvoľná, ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd sa s prihliadnutím na svoje postavenie ochrancu ústavnosti zameril na posúdenie, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky spĺňa atribúty ústavne akceptovateľného rozhodnutia, pričom po dôkladnom oboznámení sa s jeho dôvodmi pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanej veci neidentifikoval.

25. Sťažovateľka sa v konaní vedenom všeobecnými súdmi domáhala proti žalovanej v 1. rade zaplataenia doplatku za vyrobenú elektrinu za časť roka 2015 a proti žalovanej v 2. rade zaplataenia ceny elektriny dodanej na straty za časť roka 2015, pričom tieto peňažné nároky mali vyplývať zmluvy o dodávke a doplatku 2015, v zmysle ktorej mala vyplácanie doplatku sťažovateľke realizovať žalovaná v 1. rade a odber dodanej elektriny od sťažovateľky mala zabezpečovať žalovaná v 2. rade vo vlastnom mene a na vlastný účet no z poverenia žalovanej v 1. rade.

26. Najvyššiemu súdu sťažovateľka vytýka absenciu posúdenia povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 1 písm. c) v spojení s § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, teda nesplnenie oznamovacej povinnosti sťažovateľkou ako výrobcom elektriny voči žalovanej v 1. rade, v dôsledku čoho stratila možnosť uplatniť si v roku 2015 právo na podporu. Podľa sťažovateľky ide o dispozitívne ustanovenia zákona o podpore OZE, a preto nie je podstatné, či si oznamovaciu povinnosť splnila alebo nie. Najvyšší súd pristúpil nesprávne k interpretácii zmluvy o dodávke a doplatku 2015, pretože ignoroval prejav vôle žalovaných spočívajúci v návrhu a následnom uzatvorení predmetnej zmluvy bez akýchkoľvek výhrad v čase, keď žalovaným bolo nepochybné zrejme, že sťažovateľka si oznamovaciu povinnosť podľa zákona o podpore OZE nesplnila.

27. Najvyšší súd v reakcii na uvedenú dovoláciu námietku sťažovateľky vo vzťahu k tvrdenej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval povinnosť sťažovateľky splniť si oznamovaciu povinnosť podľa zákona o podpore OZE ako predpokladu na získanie podpory, vychádzajúc okrem iného z nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 50/2015. Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na existenciu žalovaných nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o dodávke a doplatku 2015, v zmysle ktorej nie je podstatné splnenie oznamovacej povinnosti, keďže ide o súkromnoprávny vzťah medzi ňou a žalovanými subjektmi, ktorý vznikol následne po uplynutí termínu na splnenie oznamovacej povinnosti, pričom okolnosti uzatvorenia zmluvy

je potrebné chápať ako prejav vôle žalovaných odoberať od sťažovateľky elektrinu za straty a s doplatkom aj pre rok 2015, najvyšší súd odkázal na dôvody poskytnuté krajským súdom, ktorý uviedol, že samotné uzatvorenie dotknutej zmluvy nemožno chápať tak, že zo strany sťažovateľky nie je potrebné splniť zákonnú oznamovaciu povinnosť, ktorá má charakter opakovanej činnosti, ktorou sa podmieňuje vznik nároku na nasledujúci kalendárny rok. Dovolací súd ďalej potvrdil logickosť a správnosť skutkového záveru odvolacieho súdu, že z obsahu zmluvy (ani ďalšej písomnej korešpondencie) nevyplýva, že by si ňou zmluvné strany inak upravili práva a povinnosti v porovnaní so zákonnou úpravou uvedenou v § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, resp. aby vylúčili pôsobnosť sankcie podľa predmetného zákonného ustanovenia v roku 2015 (bod 56 napadnutého uznesenia). Najvyšší súd neopomenul ani výhradu sťažovateľky, že konajúce súdy neaplikovali interpretačné pravidlá obsiahnuté v § 266 Obchodného zákonníka, pričom ako presvedčivý a nerozporuplný vyhodnotil záver odvolacieho súdu, že s ohľadom na skutkové zistenia neexistovala žiadna sporná časť prejavu vôle žalovaných, ktorú by bolo potrebné interpretovať aplikovaním § 266 Obchodného zákonníka (bod 58 napadnutého uznesenia).

28. Pokiaľ sťažovateľka namietala nedostatky v procese dokazovania, neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení, ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie dovolacieho súdu vychádza zo skutkového stavu tak, ako bol ustálený súdmi nižšej inštancie a ktorým bol dovolací súd viazaný (§ 442 CSP). Dovolací súd sám nevykonával dokazovanie ani neprehodnocoval už vykonané dôkazy, z ktorých nevyvodil odlišné skutkové závery, teda nenadobudol odlišnú informáciu o pravdivostnej hodnote niektorého z čiastkových skutkových tvrdení sporových strán než nižšie súdy. S poukazom na konkrétne postupy súdov pri hodnotení dôkazov vyplývajúce z predloženého spisu uzavrel, že nezistil žiadne svojvoľné či selektívne hodnotenie dôkazov; tiež konštatoval odôvodnenosť nevykonania sťažovateľkou navrhovaných dôkazov pre ich nadbytočnosť.

29. Závery konajúcich súdov vrátane najvyššieho súdu sú napokon v súlade aj s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 18/2018 z 27. augusta 2019 (publikovaný ako judikát pod č. R 58/2020), ktorého právna veta znie „Výrobca elektriny má právo uplatniť si právo na podporu za nasledujúci kalendárny rok len v prípade, ak najneskôr do 15. augusta doručí prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy oznámenie podľa § 4 ods. 2. písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v znení účinnom do 31. decembra 2018. Pre dodržanie lehoty a pre zachovanie práva na podporu za nasledujúci kalendárny rok tak nepostačuje, ak výrobca elektriny odovzdá predmetné oznámenie adresované prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na poštovú prepravu v posledný deň zákonom určenej lehoty, t. j. 15. augusta.“.

30. Aj v posudzovanom prípade bolo riadne doručenie oznámenia podľa § 4 ods. 2. písm. c) zákona o podpore OZE prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy nevyhnutným predpokladom na zaradenie výrobných zariadení sťažovateľky do systému podpory v kalendárnom roku 2015. Odlišné zmluvné dojednanie, ktoré by vylučovalo aplikáciu sankcie upravenej v § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, sa v prípade sťažovateľky vykonaným dokazovaním nepreukázalo, čo napokon netvrdí ani sťažovateľka, ktorá záver o existencii vôle žalovaných plniť túto zmluvu bez ohľadu na splnenie zákonom stanovenej oznamovacej povinnosti vyvodzuje z okolností a časových súvislostí uzatvorenia zmluvy o podpore a doplatku 2015. Nemožno však opomenúť, že sťažovateľka v súdnom konaní sama predovšetkým tvrdila (v konaní pred ústavným súdom túto

argumentáciu nepredostrela, pozn.), že sporné oznámenie v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore OZE riadne a včas doručila žalovanej v 1. rade, avšak svoje tvrdenie nevedela preukázať, čo následne atakovala námietkou o nezákonnosti presunu dôkazného bremena zo žalovaných na sťažovateľku, ktorá bola konajúcimi súdmi vyhodnotená ako nedôvodná.

31. S ohľadom na uvedené ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za ústavne akceptovateľné, keďže najvyšší súd neponechal bez povšimnutia žiadnu zásadnú námietku sťažovateľky uplatnenú v jej dovolaní, ale, práve naopak, pomerne vyčerpávajúcim spôsobom sa zaoberal všetkými jej podstatnými výhradami. Iba skutočnosť, že sťažovateľka má na kvalitu odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu odlišný názor, resp. že výsledok konania nezodpovedá jej predstavám, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práva na spravodlivé súdne konanie.

32. Podľa názoru ústavného súdu nenesú znaky arbitrárnosti či extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ani závery najvyššieho súdu vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

33. Sťažovateľka v rámci námietky nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v dovolaní formulovala výhradu, že odvolací súd ani súd prvej inštancie nevykonali výklad návrhu zmluvy o dodávke a doplatku 2015 a následne uzavretej zmluvy o dodávke a doplatku 2015 v zmysle § 266 Obchodného zákonníka. Ústavný súd konštatuje ústavnú udržateľnosť záveru najvyššieho súdu o hypotetickej povahe predmetnej otázky o možnej aplikácii výkladových pravidiel podľa § 266 Obchodného zákonníka (body 76 a 77 napadnutého uznesenia), keďže napadnutá zmluva, ako aj jej jednotlivé dojednania boli podľa skutkových zistení konajúcich súdov dostatočne určité, resp. o ich obsahu a význame neexistovali žiadne pochybnosti, preto ani nebol dôvod na ich ďalšiu interpretáciu. Navyše, odvolací súd sa k predmetnej námietke sťažovateľky vyjadril už v rámci posúdenia prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pričom v tejto súvislosti akcentoval, že z konajúcimi súdmi ustáleného skutkového stavu nie je možné vyvodiť úmysel zmluvných strán odchyliť sa od zákona o podpore OZE a vylúčiť aplikáciu sankcie podľa § 4 ods. 3 predmetného zákona.

34. Sťažovateľka ďalej rozporuje tvrdenie najvyššieho súdu o skutkovej povahe dovolacej otázky týkajúcej sa podstatnosti/relevancie povahy právnej normy obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) v spojení § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Namieta, že odvolací súd sa iba formalisticky zameril na označenie predmetnej otázky v texte podnadspisu príslušnej časti jej dovolania bez toho, aby zohľadnil ďalší obsah dovolania, z ktorého zreteľne vyplýva, že ňou nastolená otázka má právnu povahu.

35. Napriek tomu, že najvyššiemu súdu by bolo možné vytknúť určitú strohosť odôvodnenia v tomto smere, ústavný súd nezistil ani v tomto prijatom závere taký závažný exces, ktorý by opodstatňoval uplatnenie jeho kasačnej právomoci. Pokiaľ by aj ústavný súd prisvedčil tvrdeniu sťažovateľky, že najvyšší súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s povahou predmetnej dovolacej otázky, je potrebné uviesť, že aj otázka, tak ako ju sformulovala sťažovateľka v ústavnej sťažnosti, teda otázka posúdenia povahy § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE v tom zmysle, či ide o ustanovenie kogentné alebo dispozitívne, je hypotetickou otázkou, na ktorej nebolo založené rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý rovnako ako súd prvej inštancie neidentifikoval

žiadne zmluvné ustanovenie odlišné od zákona o podpore OZE v otázke splnenia oznamovacej povinnosti a z toho vyplývajúcej sankcie, a preto k posúdeniu povahy dotknutých ustanovení zákona ani nepristúpil (bod 37 napadnutého rozsudku krajského súdu).

36. Ostatné právne závery najvyššieho súdu týkajúce sa riešenia právnej otázky aplikácie § 4 ods. 3 v spojení s prechodným ustanovením § 18e ods. 1 zákona o podpore OZE, v rámci ktorej dospel k záveru, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, resp. odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne jeho rozhodnutí sp. zn. 1Obdo/41/2020, resp. sp. zn. 1Obdo/26/2021, čím nedošlo k naplneniu dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, neboli predmetom sťažostnej argumentácie sťažovateľky, a preto sa nimi ústavný súd nezaoberal.

37. Ústavný súd uzatvára, že argumentáciu sťažovateľky je tak potrebné považovať iba za polemiku na úrovni zákona orientovanú na posúdenie otázky spôsobu posúdenia skutkových okolností jej právnej veci všeobecnými súdmi, ako aj právnych záverov, ku ktorým tieto súdy na ich základe dospeli bez zohľadnenia zásadnej okolnosti, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí, ktorá sa odvíja od ústavnoprávne relevantného odôvodnenia (námietok) ústavnej sťažnosti. Snaha sťažovateľky zvrátiť svoj procesný neúspech v konaní pred všeobecnými súdmi ďalším prieskumným konaním prostredníctvom ústavnej sťažnosti bez formulovanej ústavnoprávnej intenzity zásahu do základných práv arbitrárnym alebo zjavne neodôvodneným rozhodnutím nemôže byť preto úspešná.

38. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

39. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky formulovanými v petite jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu